

DOŠLO DNE:
14.12.15; DP 512

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova v Praze

Transparency International
Česká republika
Mgr. Petr Leyer
vedoucí právní poradny TI
Sokolovská 260/143
180 00 Praha 8

V Praze dne 7. prosince 2015
č. j. 478/6757/2015

Reakce na Otevřený dopis ze dne 19. listopadu 2015

Vážený pane magistře,

dovolte mi v reakci na Váš otevřený dopis týkající se

- 1) publikačních aktivit a
- 2) personálních rozhodnutí

na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky naší Fakulty sociálních věd UK (dále IKSŽ a FSV UK) nabídnout vyjádření k oběma předmětným tématům. Vycházím z podkladů skupiny zaměstnanců sdružených kolem blogu <https://zaetickepublikace.wordpress.com/> (dále skupina zaměstnanců), z podkladů pro Etickou komisi UK a z vyjádření ředitelky IKSŽ PhDr. Alice Němcové Tejkalové, Ph.D.

- 1) K tématu prvnímú

Svoboda vyjadřování a kritické diskuze je jedním ze základních pilířů akademické práce a ve svobodném světě musí být zaručena. V souladu s tímto přesvědčením věřím pevně, že se nám na fakultě daří dávat neomezovaný prostor všem názorům a všem názorovým skupinám. Naše fakulta si na transparentnosti a otevřeném přístupu k informacím velmi zakládá – jsou i základními nástroji mého volebního programu i mých reforem uplynulých pěti let.

Domnívám se, že tak tomu bylo i v případě diskuze o etice vědecké činnosti na IKSŽ. Témata vhodnosti a etiky publikování diskutujeme v příslušných grémiích (typicky ve Vědecké radě a v tzv.

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova v Praze

Radě PRVOUKu) prakticky setrvale – jsou totiž neurgickým bodem současného financování vědy v ČR. V konkrétním případě diskuze o vybraných publikacích IKSŽ lze institucionalizovaný počátek hledat pravděpodobně po nástupu nové ředitelky IKSŽ dr. Tejkalové na schůzi vedení IKSŽ dne 9. 4. 2015 a v jejím pokračování na květnové schůzi vedení (podrobnosti jsou dostupné v zápisech z vedení institutu zde: <http://iksz.fsv.cuni.cz/IKSZFSV-102.html>). Na tomto základě začalo vedení IKSŽ zpracovávat Pravidla publikační činnosti IKSŽ. Ta vznikla v součinnosti se Střediskem vědeckých informací FSV UK a Ústřední knihovnou UK, které jsou příslušnými orgány ve věcech registrace publikační činnosti. Tato pravidla, výslovně odmítající neetické jednání, vstoupila v platnost dne 20. 8. 2015. K náhledu zde: <http://iksz.fsv.cuni.cz/IKSZFSV-402.html>

V mezidobí dne 15. 6. 2015 podala skupina zaměstnanců podnět s podezřením na neetické publikační praktiky zaměstnance PhDr. Wadima Strielkowského, Ph.D. Šetření podnětu probíhalo na IKSŽ do začátku července a s jeho výsledky bylo seznámeno vedení fakulty.

Dne 25. 8. 2015 proběhla schůzka vedení IKSŽ se skupinou zaměstnanců, kde byl jejich podnět opět projednáván a kde byly oznámeny výsledky šetření. Neetické praktiky byly na tomto setkání opět jednoznačně odmítnuty.

Dne 30. 9. 2015 skončila smlouva zaměstnanci dr. Strielkowskému, obviněnému z neetického chování, který od toho data již na IKSŽ nepracuje. Vedení IKSŽ požádalo o vyjmutí dvou jeho sporných publikací z Registru vědeckých výstupů (RIV).

Dne 18. 11. 2015 ředitelka IKSŽ svolala k tématu etiky publikování setkání akademické obce IKSŽ a zde byly opět neetické praktiky pojmenovány a vedením IKSŽ odmítnuty.

Dne 1. 12. 2015 proběhla rozsáhlá diskuze ve věci problematiky etiky vědecké činnosti na zasedání Akademického senátu FSV UK (podrobnosti dostupné v zápise z jednání AS FSV UK zde http://intranet.fsv.cuni.cz/FSVINT-2521-version1-2015_12_01_schvalena_usneseni_.pdf).

Vedení FSV UK se od neetických publikačních postupů distancovalo svým prohlášením dne 1. 12. 2015 (k nahlédnutí zde: <http://www.fsv.cuni.cz/>). Téma hodnocení vědy na kolegiu děkana diskutujeme pravidelně, specifickou situaci na IKSŽ pak opakovaně od podání podnětu skupiny zaměstnanců. Od října 2015 připravuje proděkan pro vědu a výzkum a pro doktorské studium doc. PhDr. Michal Kubát, Ph.D. celofakultní pravidla etiky vědecké činnosti FSV UK (zápisy z kolegia vedení FSV UK k nahlédnutí zde: <http://intranet.fsv.cuni.cz/FSVINT-1230.html>), které plánujeme projednat na zasedání Vědecké rady FSV UK dne 9. 12. 2015 a po případném schválení zveřejnit. Na zasedání VR bude též rozsáhle diskutován podnět skupiny zaměstnanců.

Od září 2015 projednává podnět skupiny zaměstnanců na dr. Strielkowského. Etická komise UK. Komise na podzim ještě nezasedala, ale v brzké době by se tak mělo stát.

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD *Univerzita Karlova v Praze*

Na leden 2016 FSV UK připravuje fakulta konferenci na téma etiky publikování. Ve všech výše uvedených diskuzích byli zastoupeni též zaměstnanci IKSŽ, kteří podali podnět na neetické chování dr. Strielkowského.

Na základě výše uvedeného jsem tedy přesvědčen, že k danému tématu byla diskuze otevřená a bohatá a nikomu rozhodně nebylo v diskuzi bráněno a ničím hlas nebyl umenšován. Naopak – oceňuji trpělivou vysvětlující informační aktivitu jak vedení IKSŽ, tak proděkana pro vědu. A věřím, že výsledkem všech diskuzí bude posílené povědomí o rizicích pro fakultní autory. Považuji též za správné vyčkat na rozhodnutí Etické komise UK.

2) K tématu druhému

Jak jsem již uvedl, naše fakulta si zakládá na transparentnosti a otevřeném přístupu k informacím, proto i rozpočet konstruuje a diskutuje v prostředí Univerzity Karlovy mimořádně rozsáhle, náročně, ale také průhledně a – jak věřím – nezpochybnitelně. Každý z pěti institutů má rozpočtově vydělené prostředky, se kterými hospodaří ředitel/ka institutu.

Pro rok 2015 IKSŽ v příjmech významně propadl a nová ředitelka tak od svého nástupu do funkce stojí před otázkou, jak si na jednu stranu udržet zaměstnance, ale na stranu druhou neohrožit studenty, výuku obecně a souhrnně neoddělitelné závazky IKSŽ. V prvních měsících roku 2015 udělala nová ředitelka na IKSŽ plošný audit pracovní činnosti všech zaměstnanců a na tomto základě provedla revize popisů práce, snížila odměny, platy, úvazky. Úpravy musely být razantní, aby IKSŽ nekončil ve ztrátě. Mimo jiné ukončila pracovní úvazky na IKSŽ celkem 7 zaměstnancům.

Úpravy odměňování se na jaře 2015 týkaly i PhDr. Václava Štětky, Ph.D., který působí na IKSŽ jako výzkumný pracovník s úvazkem ve výši 1,0. Je vedoucím výzkumné skupiny PolCoRe, výuce se věnuje okrajově (má pouze 2 volitelné předměty), a aniž bych jakkoliv odkazoval k vědeckému působení dr. Štětky, v pedagogické práci není klíčovým zaměstnancem nezbytným pro chod institutu. Není garantem žádného ze studijních programů. To je u institutu, který v drtivé většině svou aktivitu financuje ze vzdělávací činnosti, velmi důležité.

Výzkumná skupina PolCoRe (<http://polcore.fsv.cuni.cz/>) vznikla před třemi lety jako exkluzivně financovaná skupina několika mladých nadějných vědců. Založila ji a systém jejího financování nastavila tehdejší tajemnice pro vědu PhDr. Irena Reifová, Ph.D. IKSŽ se tímto krokem rozhodl investovat do budoucnosti a otevřít členům skupinu garantovaný čas a prostor, abych v tomto chráněném režimu nasbírali kvalitní publikace a mezinárodní kontakty, které by zúročili v získání grantových projektů. Cílem bylo vybudovat projektově řízené i financované výzkumné pracoviště. Skupina PolCoRe za vymezenou dobu nasbírala řadu kvalitních publikací a zahraničních kontaktů, ale získala pouze jeden projekt (Grantové agentury ČR). To je podle soudu současné ředitelky dlouhodobě neudržitelný výsledek. Přesto byly skupině PolCoRe zachovány jen s minimálními úpravami exkluzivní podmínky financování v průběhu celého roku 2015.

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD *Univerzita Karlova v Praze*

Pro srovnání – pětičlenný tým (ve kterém všichni kromě Václava Štětky působí na částečný úvazek) spotřeboval v prvních dvou letech svého působení 60 % celkových prostředků na vědu institutu, který má 40 zaměstnanců. Stejně tak může být relevantní též srovnání dosavadní smlouvy dr. Štětky kupříkladu s vedoucím katedry mediálních studií PhDr. Petrem Bednaříkem, Ph.D., který je též řešitelem grantu GAČR, ale k tomu vede katedru, učí desetinásobek hodin a vede mnohonásobně více závěrečných prací – a to vše s příjmem proti dr. Štětkovi o třetinu nižším.

Současná ředitelka soudí, že při srovnání s výsledky zbylých (takto nefinancovaných) zaměstnanců a dále doktorandů (dosaženými za podstatně odlišných finančních podmínek) a při zohlednění nutnosti rozvoje dalších zaměstnanců, je zřejmé, že na další zaměstnávání dr. Štětky dle původní smlouvy by vynaložené náklady byly jednoduše příliš vysoké. A že nalézt tolik potřebné vnější zdroje financování se nepodařilo v očekávané a přepokládané podobě.

Co se týče budoucnosti výzkumné skupiny PolCoRe, její další fungování bude překlenuto z grantových prostředků GAČR a programu PRVOUK, jen podstatně nižší částkou. S řešením situace čekala ředitelka IKSŽ do září 2015 na vyhlášení posledních výsledků grantových soutěží, kde se PolCoRe ucházel o financování. Ani zde podaný projekt, bohužel, financování nezískal.

Na podzim se na FSV se konala (od května očekávaná) rozhodující diskuse o rozdělování rozpočtu na rok 2016. Byla přijata varianta, která pro IKSŽ bude znamenat další výrazný pokles příjmů. Proto byla na IKSŽ zahájena další evaluace zbytných a nezbytných úvazků na institutu.

Protože nebylo za stávající situace možné dále čekat na budoucí úspěch PolCoRe při získávání zdrojů na svou činnost a zároveň skončilo tříleté období, které měl PolCoRe na získání grantů vyhrazené, považovala ředitelka IKSŽ za správné a především spravedlivé postupovat u členů skupiny stejně jako u ostatních zaměstnanců institutu. Část úvazku dr. Štětky (přesně 0,6 úvazku) vyhrazenou na vědeckou činnost nefinancovanou grantem GA ČR tedy po skončení předešlé smlouvy již nenabídla obnovit. Výuka dvou volitelných předmětů v akademickém roce 2015 byla dr. Štětkovi placena zvláště a dostal nabídku v této formě spolupráce pokračovat i nadále. Stejně tak předpokládala ředitelka IKSŽ i další spolupráci při řešení již získaného grantu, a především pokračování dr. Štětky v úsilí získat pro financování své výzkumné skupiny dalších zdrojů. Aby v tomto směru nebyla ohrožena spolupráce skupiny, tak těm zaměstnancům, kteří nejsou součástí grantu, a přitom v PolCoRe působí, nabídla dr. Němcová Tejkalová na konci října další, i když modifikovanou, spolupráci.

Vedoucímu skupiny PolCoRe dr. Štětkovi měl tedy být od 1. 1. 2016 snížen úvazek z 1,0 na 0,4 a byla mu nabídnuta další externí spolupráce na výuku. Spolupráce ve výši úvazku 0,4 měla dále na IKSŽ pokračovat. Dr. Štětka se od schůzky 23. října 2015, kde byl s opatřeními seznámen, právně závazně k nabídce pokračovat na IKSŽ dosud nevyjádřil.

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova v Praze

Omlouvám se za dlouhý výčet událostí, který nicméně považuji za klíčový pro pochopení podstaty podnětu podaného Vaší organizaci. Za FSV UK pak rozhodně prohlašuji, že etika vědecké činnosti patří stejně jako svoboda kritického vyjadřování mezi základy akademického fungování.

Spojování obou výše rozebíraných témat považuji za krajně nešťastné a především za účelové. V mých očích rozhodně nebyli zaměstnanci podávající podnět na neetické chování dr. Strielkowského jakkoliv perzekvováni. Ke konci roku 2015 končí smlouva třem ze sedmi těchto petentů, všem třem byla na podzim 2015 nabídnuta možnost na institutu dále působit. To v situaci – a zde mi odpusťte opakování – kdy v průběhu roku 2015 byl IKSŽ v rámci úsporných opatření dosud nucen rozloučit se s 5 odbornými asistenty, dvěma sekretářkami a jednomu docentovi snížit úvazek. Ředitelka IKSŽ se nachází v nelehké situaci, institut má ve své pravomoci a zodpovědnosti a já její počínání při snaze nalézt řešení hodnotím jako účelné, systémové, spravedlivé a především správné.

Ve svém dopise zmiňujete, že „vedení institutu i celé Fakulty sociálních věd UK (...) pak označilo jejich počínání za snahu vedoucí k poškození dobrého jména institut i fakulty. Tito zaměstnanci pak byli opakovaně upozorňováni na to, že je jejich jednání vnímáno negativně a že v případě nezanechání jejich aktivit bude zvažováno podání žaloby na poškození dobrého jména fakulty. Obdobně bylo ze strany vedení reagováno na studentku, která chtěla uspořádat na toto téma veřejnou diskusi.“ Zde nemohu než konstatovat, že se dle mých současných znalostí nejedná o platné výroky. Mám-li reagovat zevrubněji, potřebuji vědět kdo, kdy a jak měl uvedené činit. Tj. o jakou studentku a jakou reakci jde, či kdo měl hrozit žalobou (zde si ovšem dovoluji pochybovat, že by někdo z vedení fakulty viděl jako cestu k prospěchu dobrého jména fakulty žalobu proti vlastním zaměstnancům).

Shrnu-li: Problematika financování vědy, jejího hodnocení a v této souvislosti též etiky publikační činnosti je aktuálním tématem, které rezonuje napříč celou akademickou komunitou. Diskuze je zde vítaná a fakultou všesměrně podporovaná. Spojení těchto diskuzí s tématem výše úvazku a finančních podmínek pro práci dr. Štětky na IKSŽ má za účel změnu rozhodnutí vedení institutu. Rozhodně není projevem whistleblowingu, jak ostatně konstatoval i Akademický senát FSV UK – volený, samosprávný orgán, na který ani vedení IKSŽ ani vedení fakulty opravdu nemá vliv.

S poděkováním a pozdravením

PhDr. Jakub Končelík, Ph.D.

FSV UK